

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Кафедра міжнародних економічних відносин та логістики

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

В.о. директора Навчально-наукового
інституту «Каразінський інститут
міжнародних економічних відносин та туристичного
бізнесу»
Микола ПИСУРІВСЬКИЙ

“ ” _____ 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО І МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ
ВІДНОСИНИ**

рівень вищої освіти другий (магістерський)

галузь знань 29 Міжнародні відносини

спеціальність 292 Міжнародні економічні відносини

освітня програма «Міжнародна та європейська економічна інтеграція»

вид дисципліни обов'язкова

ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

2024 / 2025 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

17 вересня 2024 року, протокол № 2

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Гончаренко В.В., д.е.н., професор, професор кафедри міжнародних економічних відносин та логістики

Григорова-Беренда Л.І., к.е.н., доцент, доцент кафедри міжнародних економічних відносин та логістики, заступник директора ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних економічних відносин та логістики
Протокол № 2 від 9 вересня 2024 року

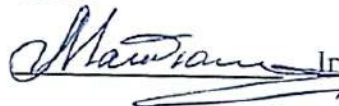
В.о.завідувача кафедри

Анна ЗАЙЦЕВА

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Міжнародна та європейська економічна інтеграція» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти

Гарант освітньо-професійної програми «Міжнародна та європейська економічна інтеграція» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти

Ігор МАТЮШЕНКО

Програму погоджено науково-методичною комісією Навчально-наукового інституту «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

Протокол № 1 від 17 вересня 2024 року

Голова науково-методичної комісії

Ганна ПАНАСЕНКО

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Кафедра міжнародних економічних відносин імені Артура Голікова

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

В.о. декана факультету
міжнародних економічних відносин
та туристичного бізнесу
Тетяна МІРОШНИЧЕНКО

“28” серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО І МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

рівень вищої освіти другий (магістерський)

галузь знань 29 Міжнародні відносини

спеціальність 292 Міжнародні економічні відносини

освітня програма «Міжнародна та європейська економічна інтеграція»

вид дисципліни обов'язкова

факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

2024 / 2025 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

“28” серпня 2024 року, протокол № 19

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Гончаренко В.В., д.е.н., професор, професор кафедри міжнародних економічних відносин імені Артура Голікова

Григорова-Беренда Л.І., к.е.н., доцент, доцент кафедри міжнародних економічних відносин імені Артура Голікова

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних економічних відносин імені Артура Голікова

Протокол від “26” серпня 2024 року № 19

В.о. завідувача кафедри міжнародних економічних відносин імені Артура Голікова

Анна ЗАЙЦЕВА

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Міжнародна та європейська економічна інтеграція» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти

Гарант освітньо-професійної програми «Міжнародна та європейська економічна інтеграція» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти

Ігор МАТЮШЕНКО

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Протокол від “28” серпня 2024 року № 16

Голова науково-методичної комісії факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Олена МИКОЛЕНКО

(підпис)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Світове господарство і міжнародні економічні відносини» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Міжнародна та європейська економічна інтеграція»

підготовки магістрів

за спеціальністю 292 Міжнародні економічні відносини

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Світове господарство і міжнародні економічні відносини» є визначення та розкриття сутності сучасних проблем розвитку світового господарства і міжнародних економічних відносин, оцінка їх впливу на світогосподарські процеси, визначення можливих шляхів їх подолання; оцінка економічного потенціалу України, умов і шляхів інтегрування економіки країни у світове господарство, участі в регіональному співробітництві, інтеграційних процесах; формування системи теоретичних знань і набуття практичних навичок у сфері міжнародної економічної діяльності та її регулятивного забезпечення.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є :

- формування наступних інтегральної та загальних компетентностей:

ІК. Здатність виявляти та розв'язувати складні задачі і проблеми, генерувати нові ідеї у сфері міжнародних економічних відносин, та/або під час навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог

ЗК2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК4. Здатність працювати в команді.

ЗК5. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

- формування наступних фахових компетентностей:

ФК1. Здатність приймати обґрунтовані рішення щодо налагодження міжнародних економічних відносин на всіх рівнях їх реалізації.

ФК2. Здатність розробляти та аналізувати моделі розвитку національних економік і визначати їхню роль у сучасній світогосподарській системі

ФК3. Здатність визначати й оцінювати прояви економічного глобалізму, виклики та дисбаланси глобального розвитку та їх вплив на міжнародні економічні відносини.

ФК5. Здатність застосовувати кумулятивні знання, науково-технологічні досягнення, інформаційні технології для осягнення сутності феномену нової економіки, виявлення закономірностей та тенденцій новітнього розвитку світового господарства.

ФК6. Здатність застосовувати принципи соціальної відповідальності в діяльності суб'єктів міжнародних економічних відносин і аналізу їхнього впливу на економічний розвиток країни.

ФК7. Здатність аналізувати й оцінювати гео економічні стратегії країн з позиції національних економічних інтересів.

ФК9. Здатність до самонавчання, підтримки належного рівня знань, готовність до опанування знань нового рівня, підвищення своєї фаховості та рівня кваліфікації.

ФК12. Здатність визначати й оцінювати глобальні проблеми сучасності, аналізувати світові інтеграційні процеси та визначати їх компаративні переваги з урахуванням впливу нової промислової революції.

1.3. Кількість кредитів – 4

1.4. Кількість годин – 120

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й	-

Семестр	
1-й	-
Лекції	
16 год.	-
Практичні, семінарські заняття	
32 год.	-
Лабораторні заняття	
–	-
Самостійна робота	
72 год.	-
у тому числі індивідуальні завдання	
курсова робота – 30 год.	

1.6. Заплановані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти мають досягти наступних результатів:

ПРН2. Креативно мислити, проявляти гнучкість у прийнятті рішень на основі логічних аргументів та перевірених фактів в умовах обмеженого часу і ресурсів на засадах використання різних діагностичних методологій провідних міжнародних організацій

ПРН3. Систематизувати, синтезувати й упорядковувати отриману інформацію, ідентифікувати проблеми, формулювати висновки і розробляти рекомендації, використовуючи ефективні підходи та технології, спеціалізоване програмне забезпечення з метою розв'язання складних задач практичних проблем з урахуванням крос-культурних особливостей суб'єктів міжнародних економічних відносин.

ПРН4. Приймати обґрунтовані рішення з проблем міжнародних економічних відносин за невизначених умов і вимог.

ПРН5. Оцінювати ступінь складності завдань при плануванні діяльності та опрацюванні її результатів.

ПРН6. Аналізувати нормативно-правові документи, оцінювати аналітичні звіти, грамотно використовувати нормативно-розпорядчі документи та довідкові матеріали, вести прикладні аналітичні розробки, професійно готувати аналітичні матеріали.

ПРН7. Досліджувати й аналізувати моделі розвитку національних економік та обґрунтовувати заходи досягнення їх стратегічних цілей в умовах трансформації світогосподарських відносин.

ПРН8. Розробляти та досліджувати адаптивні моделі вирівнювання дисбалансів та нівелювання загроз глобального розвитку, пропонувати варіанти вирішення проблем за результатами дослідження.

ПРН10. Розуміти закономірності та тенденції розвитку світового господарства і феномену нової економіки з урахуванням процесів інтелектуалізації, інформатизації та науково-технологічного обміну.

ПРН11. Розуміти сутність соціального виміру глобального економічного розвитку та імплементувати принципи соціальної відповідальності в діяльності суб'єктів міжнародних економічних відносин.

ПРН12. Визначати гео економічні стратегії країн та їхні регіональні економічні пріоритети з урахуванням національних економічних інтересів і безпекової компоненти міжнародних економічних відносин у контексті глобальних проблем людства й асиметричності розподілу світових ресурсів.

ПРН14. Презентувати результати власних досліджень шляхом підготовки наукових публікацій і апробацій на наукових заходах. Запропоновані робочою групою:

ПРН16. Досліджувати та оцінювати прояви економічного глобалізму, пропонувати на основі аналізу сучасних світових інтеграційних процесів шляхи використання їх компаративних переваг для світових ринків та з урахуванням впливу нової промислової революції

ПРН19. Розуміти закономірності та тенденції розвитку світового господарства і нової економіки з урахуванням конвергенції знань і технологій для суспільства, процесів поширення провідних технологій нової промислової революції, міжнародного трансферу технологій і трансформації під їх впливом світового господарства..

2. Тематичний план навчальної роботи

Тема 1. Військова агресія РФ проти України та її вплив на розвиток світового господарства і міжнародних економічних відносин

Економічна та геополітична мета російської агресії проти України. Авторитаризм проти демократії: вирішальна битва двох систем. Міжнародні санкції проти РФ та їх вплив на економіки різних

країн. Вихід з Росії провідних міжнародних компаній. Енергетичний шантаж Європи з боку Росії та його подолання. Російський шантаж світу голодом і роль ООН у його врегулюванні. Саміт ШОС, позиція Китаю та інших країн Азії щодо військової агресії РФ проти України. Вплив контрнаступу ЗСУ на геополітичну та гео економічну поразку Росії на світовій арені. Наслідки війни в Україні для світової економіки.

Тема 2. Світовий відтворювальний процес, його складові та проблеми розвитку

Структура відтворювального процесу, питання пропорційності розвитку. Суб'єкти світового господарства та міжнародних економічних відносин. Генетичні та структурні зв'язки МЄВ. Інтернаціоналізація господарської діяльності та економічна інтеграція. Сутність, тенденції, проблеми, перспективи. Циклічність у розвитку світової економіки, її теоретичне підґрунтя.

Світ-системна концепція. Сучасна типологія країн світу. Особливості їх розвитку та конкурентоспроможності в умовах глобалізації. Теорія «периферійної економіки» та її віддзеркалення в особливостях сучасного розвитку країн, що розвиваються. Асиметрія у світовому виробництві. Проблема стратифікації доходів. Концепція нового міжнародного економічного порядку. Проблеми її втілення в систему світогосподарських процесів та міжнародних відносин.

Тема 3. Світогосподарські процеси та сучасні виклики міжнародних економічних відносин

Світогосподарські процеси: сутність, склад. Проблема нерівномірності у розвитку галузей світової економіки. Деіндустріалізація національних економік, її причини. Промислові революції та науково-технічний прогрес: їхні позитивні та негативні наслідки. ВЕФ про нову індустріальну революцію та її наслідки. Проблема безробіття та міграції населення. Сучасні тенденції у міжнародному поділі праці. Концепція сталого соціально-економічного розвитку: проблеми реалізації.

Розвиток світового господарства крізь призму положень «меж зростання» згідно з доповідями вчених Римського клубу.

Структура МЄВ і сучасні тенденції їх розвитку. Інтеграційні процеси та чинники, що їх зумовлюють. Особливості та проблеми розвитку МЄВ у сучасних умовах глобального світу. Проблеми сучасної міжнародної торгівлі в умовах загострення політичної конфронтації між країнами світу. Її економічні та політичні чинники. Проблема міжнародної міграції. Шляхи подолання сучасних викликів у МЄВ.

Тема 4. Розвиток «третього сектору» і підприємств «соціальної економіки» у світовому господарстві

Поняття «третього сектора» і його відмінність від державного та приватного секторів економіки. Неприбуткова природа організацій «третього сектора». Структура «третього сектора»: кооперативи, асоціації, товариства взаємодопомоги, фонди, соціальні підприємства. Сучасні концепції «соціальної економіки» і «третього сектора». Розвиток організацій «соціальної економіки» в країнах ЄС. Проблеми розвитку «третього сектора» і організацій «соціальної економіки» в Україні. Вплив «третього сектора» на розвиток світового господарства і міжнародних економічних відносин.

Тема 5. Сучасні умови та фактори участі України у світогосподарських зв'язках.

Основні умови та чинники розвитку зовнішньоекономічної діяльності країни. Досягнення окремих галузей і виробництв, потенціал агропромислового комплексу, транспортна система. Значення формування транспортно-складських центрів, прикордонних переходів, транспортних вузлів, що виконують міжнародні функції.

Особливості геополітичного, економічно-географічного положення та їх вплив на економічні та політичні відносини країни. Характеристика природно-ресурсного потенціалу країни. Структура господарства країни, економіка країни в умовах війни. Сучасні соціально-економічні особливості розвитку. Загальний рівень розвитку промисловості, сільського господарства, транспорту, соціальної сфери. Перспективи повоєнного відновлення економіки України.

Регулювання зовнішньоекономічної діяльності: види, завдання, інструменти, органи та їх компетенції.

Умови для включення України в загальноєвропейський процес інтеграції і участі в регіональному співробітництві. Складнощі і перепони на шляху інтеграції України до світової економіки.

Тема 6. Зовнішня торгівля України, її інвестиційні зв'язки: стан та перспективи

Торгівля товарами в системі міжнародної економічної діяльності. Україна та міжнародні інститути регулювання торгівлі. Державне регулювання зовнішньої торгівлі. Структура зовнішньої торгівлі України.

Експорт-імпорт послуг України: компонентна та географічна структура. Значення міжнародних транспортних коридорів (МТК) для інтегрування її в світову господарську систему. Головні партнери з зовнішньоторговельних операцій послугами.

Регулювання іноземного інвестування в Україні. Стан інвестиційної діяльності України. Чинники, що зумовлюють недостатні обсяги інвестицій до України. Найбільш привабливі для іноземного інвестора галузі промисловості України. Головні країни-інвестори України. Найбільш привабливі регіони для іноземних інвестицій. Динаміка іноземного інвестування за останні роки.

Тема 7. Міграційні, фінансові, виробничі, інтеграційні зв'язки України. Україна та міжнародні організації.

Поняття міжнародної міграції робочої сили. Класифікація складових, факторів і видів міжнародної міграції. Оцінка трудових ресурсів України. Міграційна рухомість населення України та її окремих регіонів. Нелегальна міграція.

Відкрита економіка України в системі міжнародних валютно-фінансових і кредитних відносин. Зовнішня заборгованість України.

Поняття кооперування виробництва. Форми та сучасні особливості міжнародного кооперування виробництва. Практичні завдання міжнародної кооперації в сучасних умовах.

Україна та ЄС. Україна – СОТ: динаміка відносин. Україна – МВФ. Співробітництво України та Світового банку. Україна – НАТО. Україна та Інтерпол. Україна та Всесвітня митна організація. Головні завдання зовнішньоекономічної діяльності країни.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин										
	Денна форма					Заочна форма (дистанційна)					
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі				
л		сем/ прак	лаб	інд	ср		л	сем	лаб	інд	ср
Тема 1. Військова агресія РФ проти України та її вплив на розвиток світового господарства і міжнародних економічних відносин	12	2	4			6					
Тема 2. Світовий відтворювальний процес, його складові та проблеми розвитку	12	2	4			6					
Тема 3. Світогосподарські процеси та сучасні виклики міжнародних	14	2	4			8					

економічних відносин												
Тема 4. Розвиток «третього сектору» і підприємств «соціальної економіки» у світовому господарстві	10	2	4			4						
Тема 5. Сучасні умови та фактори участі України у світогосподарських зв'язках.	12	2	4			6						
Тема 6. Зовнішня торгівля України, її інвестиційні зв'язки: стан та перспективи	16	4	6			6						
Тема 7. Міграційні, фінансові, виробничі, інтеграційні зв'язки України. Україна та міжнародні організації.	14	2	6			6						
Індивідуальне науково-дослідне завдання (курсова робота)	30					30						
Усього годин	120	16	32			72						

4. Теми семінарських (практичних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Військова агресія РФ проти України та її вплив на розвиток світового господарства і міжнародних економічних відносин	4
2	Тема 2. Світовий відтворювальний процес, його складові та проблеми розвитку	4
3	Тема 3. Світогосподарські процеси та сучасні виклики міжнародних економічних відносин	4
4	Тема 4. Розвиток «третього сектору» і підприємств «соціальної економіки» у світовому господарстві	4
5	Тема 5. Сучасні умови та фактори участі України у світогосподарських зв'язках. <i>Охарактеризувати основні умови та чинники розвитку зовнішньоекономічної діяльності України: геополітичне положення, економічний, освітній, трудовий, науково-технічний потенціал тощо</i>	4
6	Тема 6. Зовнішня торгівля України, її інвестиційні зв'язки: стан та перспективи <i>Структура та особливості зовнішньої торгівлі України товарами та послугами. Проаналізувати динаміку зовнішньої торгівлі України товарами та послугами з регіонами світу, виявити зміни та тенденції, побудувати прогноз. Скласти аналітичну записку до отриманих результатів.</i>	6

	<i>Інвестиційні зв'язки України. Проаналізувати динаміку інвестиційних зв'язків України з країнами світу, виявити зміни та тенденції, побудувати прогноз. Зробити аналітичну записку до отриманих результатів</i>	
7	Тема 7. Міграційні, фінансові, виробничі, інтеграційні зв'язки України. Україна та міжнародні організації. <i>Україна у міжнародній трудовій міграції. Проаналізувати динаміку трудових міграційних зв'язків України з країнами світу, виявити зміни та тенденції, побудувати прогноз. Зробити аналітичну записку до отриманих результатів</i>	6
	Разом	32

5. Завдання для самостійної роботи

	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	Проаналізувати інформаційні джерела та підготуватися до семінарського заняття за темою «Військова агресія РФ проти України та її вплив на розвиток світового господарства і міжнародних економічних відносин»	6
2	Опрацювання питань, додаткової рекомендованої літератури та підготовка до семінарського заняття за темою «Світовий відтворювальний процес, його складові та проблеми розвитку».	6
3	Проаналізувати навчальний матеріал, опрацювання питань, додаткової рекомендованої літератури та підготовка до семінарського заняття за темою «Світогосподарські процеси та сучасні виклики міжнародних економічних відносин»	8
4	Проаналізувати державну політику підтримки розвитку «третього сектору» в окремих країнах ЄС (на вибір) за темою «Розвиток «третього сектору» і підприємств «соціальної економіки» у світовому господарстві»	4
5	Сучасні умови та фактори здійснення ЗЕД України. Підготовка до практичного заняття для визначення та характеристики і аналізу основних умов та чинників розвитку зовнішньоекономічної діяльності України: геополітичне положення, економічний, освітній, трудовий, науково-технічний потенціал тощо. Ознайомлення з різними обґрунтованими точками зору провідних вітчизняних та іноземних економістів-аналітиків, представників міжнародних організацій, політичних діячів. Формування особистої обґрунтованої точки зору щодо сучасних умов здійснення ЗЕД.	6
6	Структура та особливості зовнішньої торгівлі України товарами. Аналіз побудованих графіків, діаграм, прогнозів. Ознайомлення з різними обґрунтованими точками зору провідних вітчизняних та іноземних економістів-аналітиків, представників міжнародних організацій. Формування особистої обґрунтованої точки зору щодо перспектив розширення обсягів та диверсифікації структури зовнішньої торгівлі України товарами. Структура та особливості зовнішньої торгівлі України послугами. Аналіз побудованих графіків, діаграм, прогнозів. Ознайомлення з різними обґрунтованими точками зору провідних вітчизняних та іноземних економістів-аналітиків, представників міжнародних організацій. Формування особистої обґрунтованої точки зору щодо перспектив розширення обсягів та диверсифікації структури зовнішньої торгівлі України послугами. Інвестиційні зв'язки України. Аналіз побудованих графіків, діаграм, прогнозів. Ознайомлення з різними обґрунтованими точками зору провідних вітчизняних та іноземних економістів-аналітиків, представників міжнародних організацій. Формування особистої обґрунтованої точки зору щодо перспектив розширення інвестиційного співробітництва України.	6
7	Україна у міждержавній міграції.	6

	<p>Аналіз побудованих графіків, діаграм, прогнозів. Ознайомлення з різними обґрунтованими точками зору провідних вітчизняних та іноземних економістів-аналітиків, представників міжнародних організацій.</p> <p>Міжнародні валютно-фінансові операції України.</p> <p>Підготовка до семінарського та/або практичного заняття задля підготовки та обговорення динаміки фінансових зв'язків України, характеристики економічні відносини між Україною та МВФ, групою Світового банку. Формування особистої обґрунтованої точки зору щодо перспектив зовнішнього боргу. Україна у світових інтеграційних процесах.</p> <p>Підготовка до обговорення: опрацювання наукових публікацій за темою.</p> <p>Аналіз співпраці України з міжнародними організаціями.</p> <p>Основні проблеми та завдання зовнішньоекономічної діяльності України</p> <p>Ознайомлення з різними обґрунтованими точками зору провідних вітчизняних та іноземних економістів-аналітиків, представників міжнародних організацій, політичних діячів. Формування особистої обґрунтованої точки зору щодо проблем, шляхів їх подолання, визначення перспектив ЗЕД України.</p>	
8	Виконання курсової роботи	30
	Разом	72

6. Індивідуальні завдання

Навчальним планом передбачено виконання індивідуального науково-дослідного завдання – **курсвої роботи** з навчальної дисципліни «Світове господарство і міжнародні економічні відносини». Детальні вимоги до вибору теми дослідження, завдання, організації виконання, змісту, оформлення, захисту та критерії оцінювання курсової роботи наведені у навчально-методичному посібнику «Світове господарство і міжнародні економічні відносини : методичні рекомендації до виконання курсової роботи для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності «Міжнародні економічні відносини» освітньої програми «Міжнародна та європейська економічна інтеграція» / уклад. В. В. Гончаренко, Л. І. Григорова-Беренда, С. А. Касьян. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2022. 32 с. Режим доступу: <http://dspace.univer.kharkov.ua/handle/123456789/17565>.

Рекомендовані теми курсової роботи:

1. «Економіка знань»: сутність і перспективи розвитку.
2. Римський клуб та його внесок у вирішення глобальних проблем людського суспільства.
3. Антиглобалізм: історія виникнення, сутність і основні положення.
4. Аутсорсинг і офшоринг у міжнародному поділі праці: сутність і приклади застосування.
5. ВЕФ, його роль та значення у розвитку світової економіки та міжнародних економічних відносин.
6. Вплив економічної ментальності на розвиток інтеграційних процесів у глобалізованому світі.
7. Вплив процесів економічної глобалізації на відкритість економік країн світу. Причини та приклади збільшення відкритості.
8. Впровадження інноваційних фінансових технологій в умовах цифрової трансформації глобальної фінансової системи.
9. Впровадження кластерної концепції в Україні: можливості, що відкриваються, і проблеми реалізації.
10. Галузеві особливості інноваційних стратегій ТНК.
11. Геоелектроніка як наука: призначення та досліджувані питання.
12. Глобалізація і суперечності розвитку сучасних МЕН.
13. Глобалізація й потенційна проблема світової нестабільності.
14. Глобалізація та регіоналізація в сучасних міжнародних відносинах.
15. Глобальна урбанізація та індустріалізація: взаємозв'язок і взаємозалежність. Перспективи, проблеми.
16. Екзогенні та ендогенні ризики трансформації економіки України.
17. Експортний потенціал галузі _____ економіки України.

18. Експортний потенціал _____ області України та його вплив на зовнішньоекономічні зв'язки країни.
19. Енергетичні кооперативи в країнах ЄС: можливості для України.
20. Європейські об'єднання кооперативів та їх роль у формуванні соціально-орієнтованої економіки ЄС.
21. Житлові кооперативи як інструмент вирішення житлових проблем населення в країнах ЄС.
22. Індикатори економічної глобалізації.
23. Інноваційна модель розвитку як основна модель економічно розвинених країн світу.
24. Інтернаціоналізація виробництва як наслідок поглиблення міжнародного поділу та кооперації праці. Етапи інтернаціоналізації виробництва.
25. Інтернаціоналізація науково-дослідної діяльності та інновацій: сутність, напрямки, провідні галузі.
26. Інтернаціоналізація світового господарства як наукова категорія. Сутність і рівні інтернаціоналізації.
27. Кооперативи в аграрному секторі економіки ЄС.
28. Кооперативні банки та кредитні спілки як частина «третього сектора» економіки ЄС.
29. Концепція сталого розвитку як глобальна доктрина сучасності: визначення, витоки, виникнення.
30. Масштаби діяльності ТНК на сучасному етапі транснаціоналізації.
31. Мегарегіональні проекти за участю ЄС.
32. Мегарегіональні угоди як новий етап розвитку багатостороннього регулювання міжнародної торгівлі.
33. Методи здійснення міжнародної економічної інтеграції.
34. Міжнародна кооперація праці, її сутність, типи, форми та рівні.
35. Міжнародні фінансові організації, їх роль та значення для розвитку світової та національних економік.
36. Місце та роль України в системі міжнародних торговельно-економічних зв'язків.
37. Науково-технічний прогрес як глобальна риса сучасності. Його позитивні та негативні наслідки.
38. Особливості моделі наздоганяючого розвитку.
39. Особливості розвитку інтеграційних процесів в Азіатсько-Тихоокеанському регіоні: АСЕАН і АТЕС.
40. Особливості розвитку міжнародних логістичних процесів під впливом глобалізації.
41. Оцінка позитивних і негативних сторін глобалізації.
42. Підвищення міжнародної конкурентоспроможності в процесі становлення інформаційної економіки.
43. Підходи до історичної періодизації економічної глобалізації.
44. Проблеми розвитку третього сектора та соціально-орієнтованої економіки в Україні і світі.
45. Проблема світової заборгованості. Стан, перспективи, загрози та шляхи їх подолання.
46. Просторова економіка. Зміст, стан розвитку, значення для наукового аналізу та розвитку світового господарства.
47. Розвиток багатонаціонального підприємництва як складова частина економічної глобалізації.
48. Розвиток конкурентних відносин в умовах фінансової глобалізації.
49. Розвиток міжнародних економічних відносин в умовах глобальних викликів.
50. Розвиток «третього сектора» та соціального бізнесу в країнах ЄС та Україні: порівняльний аналіз.
51. Роль кооперативів та кооперативного руху в країнах ЄС.
52. Роль транснаціональних корпорацій у вирішенні глобальних проблем сучасності.
53. Соціальні підприємства і соціальне підприємництво в країнах ЄС.
54. Специфіка інноваційних стратегій сучасних ТНК в умовах обмеженості ресурсів.

55. Споживчі кооперативи в країнах ЄС і Україні: порівняльний аналіз і переваги для споживачів.
56. Стратифікація доходів: відмінності між країнами світу, значення для розвитку національних економік у глобальному вимірі.
57. Структурні рівні економічної глобалізації.
58. Сутність, параметри і тенденції фінансової глобалізації.
59. Сучасні виклики в системі міжнародних економічних відносин та світового господарства.
60. Сучасні концепції «соціальної економіки», «солідарної економіки» і «третього сектора» у світовому господарстві.
61. Теорії міжнародної економічної інтеграції.
62. Транскордонні злиття та поглинання: сутність і сучасні тенденції.
63. Формування «третього сектора» та суб'єктів соціальної економіки: досвід країн ЄС.

7. Методи навчання

Під час вивчення навчальної дисципліни застосовуються наступні методи навчання: лекція, як правило, у поєднанні з наочною демонстрацією (презентація), пояснення, дискусія, практичні завдання, семінарські заняття, підготовка курсової роботи, спільний пошук вирішення проблеми, робота з науковою літературою, консультування, самостійна робота в тому числі в дистанційному курсі.

8. Методи контролю

Контрольні заходи проводяться з метою оцінки рівня підготовки студентів з дисципліни на різних етапах її вивчення і здійснюються у вигляді поточного та підсумкового семестрового контролю (екзамену).

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять у формі усного опитування або письмового експрес-контролю, виступів студентів при обговоренні питань, виконання практичних завдань, а також шляхом оцінки виконання індивідуальних завдань.

Застосовуються такі засоби діагностики рівня підготовки студентів:

- тестові завдання;
- виконання практичних робіт;
- виконання творчих завдань;
- виконання курсової роботи.

Результати поточного контролю (поточна успішність) враховуються при визначенні підсумкової екзаменаційної оцінки з дисципліни.

У разі настання / подовження дії **обставин непоборної сили** (в тому числі запровадження жорстких обмежень з забороною відвідування ЗВО) здобувачам вищої освіти надається можливість скласти **екзамен дистанційно на платформі Moodle** в дистанційному курсі «Світове господарство і міжнародні економічні відносини», режим доступу: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=3308>

9. Схема нарахування балів

Структура та складові підсумкової оцінки з дисципліни:

- семінарські заняття – 6 балів (підготовка доповідей з презентаціями);
- виконання практичних завдань - 24 бали;
- виконання курсової роботи - 30 балів (в т.ч. захист курсової роботи – 5 балів);
- підсумковий контроль (екзамен) – 40 балів

Умовою допуску студента до екзамену є наявність 20 балів, набраних протягом навчального семестру та **успішно захищена курсова робота** у визначений термін.

40 балів підсумкового контролю (екзаменаційне завдання): 30 балів – розгорнута відповідь на відкриті теоретичні питання, 10 балів – тестові завдання (10 тестових завдань по 1 балу за кожну вірну відповідь).

Заохочувальні бали - підготовка до видання наукової статті за тематикою дисципліни «Світове господарство і міжнародні економічні відносини» - 15 балів

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання								
Поточний контроль, самостійна робота					Курсова робота, передбачена навчальним планом	Разом	Екзамен	Сума
Семінарські заняття (підготовка доповідей з презентаціями)	Практичне завдання 1	Практичне завдання 2	Практичне завдання 3	Практичне завдання 4				
6	7	8	5	4	30	60	40	100

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
	для чотирирівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно
70 – 89	добре
50 – 69	задовільно
1 – 49	незадовільно

10. Рекомендована література

Основна література

- Актуальні проблеми світового господарства і міжнародних економічних відносин : колективна монографія / за ред. О. В. Баула, Т. М. Вісіна, В. В. Вісин та ін. Луцьк : Вежа Друк, 2017. 317 с.
- Амеліна І. В., Попова Т. Л., Владимиров С. В. Міжнародні економічні відносини. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 256 с.
- Геоелекономічні сценарії розвитку і Україна : монографія / за ред. А. С. Філіпенка. К. : Академія, 2010. 323 с.
- Глобалізація та регіоналізація як вектори розвитку міжнародних економічних відносин : колективна монографія / за ред. О. А. Довгаль, Н. А. Казакова. Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2018. 540 с.
- Глобальні проблеми сучасності : підручник / за ред. В. С. Бакірова (голова), А. П. Голікова, О. А. Довгаль, В. А. Пересадько, В. І. Сідорова. Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2020. 632 с.
- Голіков А. П. Економіко-математичне моделювання світогосподарських процесів : навч. посіб. 3-тє вид., перероб. і доп. К. : Знання, 2009. 222 с.
- Григорова-Беренда Л.І. **Україна в системі світогосподарських зв'язків: дистанційний курс.** // Навчально-методична праця. - Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2017-2024. Режим доступу: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=1498>
- Григорова-Беренда Л.І., Касьян С.А. **Світове господарство і міжнародні економічні відносини: дистанційний курс.** // Навчально-методична праця. - Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2020-2024. Режим доступу: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=3308>
- Довгаль О. А., Панкова Ю. М. Соціокультурні фактори розвитку сучасних форм міжнародного бізнесу : монографія. Х. : Видавець О. А. Мірошніченко, 2021. 224 с.
- Економічна асоціація України з Європейським Союзом : монографія / за ред. О. І. Шниркова, В. І. Муравйова. К. : Київський університет, 2015. 415 с.
- Економічна глобалізація : підручник / за ред. А. С. Філіпенка. К. : Київський університет, 2009. 543 с.
- Зінчук Т., Горбачева І., Ковальчук О. Міжнародні економічні відносини та зовнішньоекономічна діяльність : навч. посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 512 с.

13. Зовнішня торгівля України: XXI ст. : монографія / за ред. А. А. Мазаракі. К.: КНТЕУ, 2016. 700 с.
14. Зони вільної торгівлі на початку XXI століття : монографія / за ред. О. І. Шниркова, В. І. Муравйова. К. : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2013. 399 с.
15. Імперативи розвитку міжнародних економічних відносин в умовах глобальних викликів : колективна монографія / кол. авт. ; за ред. О. А. Довгаль. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2022. 528 с. URL: <http://dspace.univer.kharkov.ua/handle/123456789/17920>
16. Козак Ю. Г., Спорек Т., Заєць М. А. Міжнародні економічні відносини : запитання та відповіді : навч. посібник. К. : Центр учбової літератури, 2017. 332 с.
17. Куцик П. О., Ковтун О. І., Башнянин Г. І. Глобальна економіка : принципи становлення, функціонування, регулювання та розвитку : монографія. Львів : Видавництво ЛКА, 2015. 594 с.
18. Матюшенко І. Ю., Беренда С. В., Резніков В. В. Євроінтеграція України в системі міжнародної економічної інтеграції : навч. посібник. Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. 495 с.
19. Міжнародні економічні відносини / за ред. Ю. Г. Козака, М. А. Зайця. Одеса: «ТОВ ПЛУТОН», 2016. 352 с.
20. Міжнародні економічні відносини / за ред. Ю. Козака. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 400 с.
21. Міжнародні економічні відносини: практикум : навч. посібник / за ред. О. І. Шниркова. Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2017. 183 с.
22. Міжнародні економічні відносини : підручник / за ред. А. П. Голікова, О. А. Довгаль. Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. 464 с.
23. Міжнародні економічні відносини : підручник / за ред. І. М. Школи. 2-ге вид., перероб. і доп. Чернівці: Книги – XXI, 2007. 544 с.
24. Міжнародні економічні відносини та менеджмент в умовах посилення глобалізаційних процесів : навч. посібник / за ред. С. М. Шкарлета, М. П. Бутка. К.: Центр учбової літератури, 2016. 527 с.
25. Проблеми розвитку третього сектора та соціально-орієнтованої економіки в Україні і світі : збірник наукових праць учасників Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції 30 березня 2021 року. Полтава-Харків, ПДАА, ХНУ імені В.Н.Каразіна, 2021. 145 с.
26. Резнікова Н. Економічна незалежність країн в умовах глобальних трансформацій. К. : Аграр Медіа Груп, 2018. 460 с.
27. Резніков В. В. Державна політика у сфері європейської інтеграції України : теорія, методологія, практика. Х. : НУЦЗУ, 2020. 325 с.
28. **Світове господарство і міжнародні економічні відносини** : методичні рекомендації до виконання курсової роботи для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності «Міжнародні економічні відносини» освітньої програми «Міжнародна та європейська економічна інтеграція» / уклад. В. В. Гончаренко, Л. І. Григорова-Беренда, С. А. Касьян. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2022. 32 с. Режим доступу: <http://dspace.univer.kharkov.ua/handle/123456789/17565>.
29. Світова економіка : підручник / за ред. А. П. Голікова, О. А. Довгаль. Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. 268 с.
30. Світова економіка : підручник / за ред. О. І. Шниркова, В. І. Мазуренка, О. І. Рогача. К. : ВПЦ «Київський університет», 2018. 616 с.
31. Світове господарство і міжнародні економічні відносини [Електронний ресурс] : навчальний посібник / С. В. Бестужева, В. А. Вовк, В. О. Козуб та ін. ; за заг. ред. д-ра екон. наук, професора Т. В. Шталь. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 239 с.
32. Філіпенко А. С. Глобальні форми економічного розвитку : історія і сучасність. К. : Знання, 2007. 670 с.
33. Філіпенко А. С. Міжнародні економічні відносини : теорія : підручник. К. : Либідь, 2008. 408 с.

Допоміжна література

1. Бахченнова Н.В., Макуха С.М. Міжнародні економічні відносини / навч. посіб. / за ред. проф. Голікова А.П. Х.: ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2010. 404 с.
2. Географія світового господарства (з основами економіки): навч. посіб. / Я. Б. Олійник та ін.; за ред. Я. Б. Олійника, І. Г. Смирнова. К. : Знання, 2011. 640 с.
3. Геоекономічні сценарії розвитку і Україна : моногр. / М. З. Згуровський [та ін.] ; наук. ред.: д-р екон. наук., проф. А. С. Філіпенко. К. : Академія, 2010. 323 с.
4. Голіков А.П. Економіка України: навч. посіб. / А. П. Голіков, Н. А. Казакова, О. А. Шуба. К. : Знання, 2009. 286 с.

5. Економічна асоціація України з Європейським Союзом : монографія / [О. І. Шнирков та ін. ; за ред. О. І. Шниркова, В. І. Муравйова] ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. К. : Київський університет, 2015. 415 с.
6. Економічна глобалізація : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / [А. С. Філіпенко та ін. ; за ред. А. С. Філіпенка] ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. К. : Київський університет, 2009. 543 с.
7. Євроінтеграція України в системі міжнародної економічної інтеграції : навч. посіб. / І. Ю. Матюшенко, С. В. Беренда, В. В. Резніков. Х. : Видавництво ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2015 . 495 с.
10. Світова економіка : підручник / А. С. Філіпенко, В. С. Будкін, О. І. Рогач та ін. К. : Либідь, 2007. 640 с.
12. Україна і світове господарство: взаємодія на межі тисячоліть / А. С. Філіпенко, В. С. Будкін, А. С. Гальчинський та ін. К. : Либідь, 2002. 470 с.
13. Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Серія «Міжнародні відносини, економіка, країнознавство, туризм». Випуск 1-5. Х.: 2016-2022 рр.
14. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Міжнародні відносини. Серія економічні науки. 2016-2022 рр.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. [http:// eeas.europa.eu](http://eeas.europa.eu) Портал Європейського Союзу –офіційний сайт Європейського Союзу
2. <http://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook> – офіційний сайт Всесвітньої книги фактів ЦРУ
3. <http://www.iccwbo.org> – офіційний сайт Міжнародної торгової палати
4. <http://www.imf.org> – офіційний сайт Міжнародного валютного фонду
5. <http://www.nato.int/home-ukr.htm> org – офіційний сайт Організації Північноатлантичного договору (НАТО)
6. <http://www.oecd.org> – офіційний сайт Організації економічного розвитку (ОЕСР)
7. <http://www.un.org> org – офіційний сайт Організації об'єднаних націй (ООН)
8. <http://www.unecsc.org> – офіційний сайт Європейської економічної комісії
9. <http://www.worldbank.org> – офіційний сайт Світового банку
10. <http://www.wto.org> org – офіційний сайт Світової організації торгівлі
11. www.customs.gov.ua - офіційний сайт Державної митної служби України
12. www.ukrstat.gov.ua – офіційний сайт Державної служби статистики України
13. www.me.gov.ua – офіційний сайт Міністерства економіки України
14. www.mfa.gov.ua – офіційний сайт МЗС України
15. www.minfin.gov.ua - офіційний сайт Міністерства фінансів України
16. www.rada.gov.ua – офіційний сайт ВР України

12. Особливості навчання за денною формою в умовах дії обставин непоборної сили

В умовах дії форс-мажорних обмежень освітній процес в університеті здійснюється відповідно до наказів/ розпоряджень ректора або за змішаною формою навчання або повністю дистанційно в синхронному режимі.

Складання підсумкового семестрового контролю в разі запровадження жорстких обмежень з заборонаю відвідування ЗВО студентам надається можливість **захистити курсову роботу** в комісії дистанційно з використанням платформ Moodle та Zoom, скласти **екзамен дистанційно на платформі Moodle** в дистанційному курсі «Світове господарство і міжнародні економічні відносини», режим доступу: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=3308>